

Naročnina

za državo SHS:

na mesec ..... Din 20

za pol leta 120

za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno ..... Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji .... Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratom:

Enostolpna petilna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
orazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; netrunkirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Katoličani naprej!

15. novembra 1925. je dan, ki ga bodo za-
pisi češkoslovaški katoličani gotovo zapisali
med najvažnejše v zgodovini svojega politič-
nega in kulturnega razvoja. Ta dan je njihom-
u dolgoletnem organizatoričnem delu,
trajnosti in politični dozorelosti uspelo, da
ljutem in koncentriranem navalu vseh svo-
domiselnih strank na katoliško demokracijo
svoje pozicije v državnem zastopstvu
češkoslovaške republike samo vzdržali, mar-
je še ojačili. Ako štejeemo skupaj glasove,
so bili oddani za češkoslovaško ljudsko
stranko in za istotako na katoliškem kulturnem
programu stoječo Hlinkovo ljudsko stran-
ko dobimo rezultat, da so na katoliškem kul-
turnem programu stoječi Čehi in Slovaki naj-
močnejša stranka sploh v parlamentu.

Slovensko liberalno časopisje je po tem
dejstvu tako presenečeno, da skuša vspeh ka-
toliške demokracije na Češkoslovaškem
zmanjšati z napačnimi številkami o volivnem
rezultatu, na podlagi katerih je izračunalo,
da so češkoslovaški klerikalci za 10.000
glasov nazadovali. Resnične številke pa govo-
rijo čisto drugače. Dobili so glasov

leta 1920

ČSL (Šramek + Hlinka) 699.728

leta 1925

ČSL (Šramek) 694.918

Hlinkova stranka 454.017

skupaj 1.148.935,

torej sta obe katoliški stranki skupaj napre-
dovali letos za 449.207 glasov. Številke iz po-
sameznih okrajev po historičnih deželah —
Češki, Moravski in Slezijski — pa dokazujejo,
da je ČSL povsod znatno napredovala
neizmerno. Prago.

Če gledamo na volitve kot katoličani, pa
vidimo, da je katoliški element po celi re-
publiki, to se pravi, tudi v nemškem delu,
silno narasel. Nemške in madjarske krščan-
skosocialne stranke so dobile

leta 1920: leta 1925:

296.106 448.635 glasov.

torej je blo glasov vseh katoliških strank na
celokupnem teritoriju češkoslovaške repu-
blike

leta 1920: leta 1925:

995.834 1.597.570

Katoliške stranke celokupne češkoslova-
ške republike so torej v teku 5 let naprede-
vale za 601.736 glasov!

Proti številkam se je neumno boriti. Naj
so igrali pri Slovakih moment izključno po-
litičnega značaja, predvsem zahteva po avto-
nomiji, še tako vloga, fakt je, da so Hlinkovi
volivci odločni katoličani, ki ne bi svojih gla-
sov nikoli dali svobodomiselnim strankam in
ki se tudi v političnem oziru od ČSL razli-
kujejo bolj po dalekosežnosti svojih avtono-
mističnih zahtev nego po bistvu avtonomije
kot take. Proti svobodomiselnim strankam in
kulturno-bojnim tendencam ostalih
čeških strank stoje vsi češkoslovaški katoli-
čani kakor ena falanga. Pa tudi velik napre-
dek nemških krščanskih socialcev kaže na
splošno ojačenje katoliške misli v Čehoslova-
kiji, ki jo svobodomiselnici vseh narodov in
barv smatrajo za veletrdnjavo evropskega
brezverstva. Številke kažejo, da je to svojčas
morda bilo res, da pa danes že davno ni in
prihodnost bo, kakor smo trdno prepričani,
pokazala, da bo čedalje manj. Uresničilo se
bo to, da ravno najbolj kulturne in napredne
dežele sveta štejejo najmočnejše katoliške
stranke ter da bo pripadnost k liberalnim
strankam splošno po vseh evropskih državah
znak kulturne zaostalosti in političnega nazad-
njaštva.

Izid volitev na Češkoslovaškem je dobra
lekcija tudi za one ali indiferentne ali pre-
malo zavedne in slabo orientirane pripadnike
katoliškega veroizpovedanja, ki so si dali v
zadnjem času od framasonskega časopisja na-
tveziti, da se je katolištvo kot politični pro-
gram, kot vodilo javnega življenja, kot smer-
nica politične ter socialne orientacije narodov
preživelo. Ni se preživelo, ampak nasprotno,
oživilo in ojačalo ter čedaljebolj stopa na
dan kot eden najmočnejših činiteljev sodobne
državnega, narodnega, socialnega življe-
nja. Časi, ko se je katolištvo kot nekako pri-
vatno nabožništvo zapiralo v sakristije, so
definitivno minili in oživljene verske in etič-
ne sile katolištva zmagovalno, čeprav v hu-
dih borbah, stopajo k uresničevanju svojega

političnega zamisla človeške družbe, da ustva-
rijo civitas christiana. Ob tem zbleda racio-
nalistični liberalizem in kopni socializem po-
meščanjene kompromisarske socialne demo-
kracije.

Obžalovati moramo vse tiste, ki so za li-
beralci blebetali, da je politika na katoliškem
temelju v kulturnih in naprednih deželah ne-
mogoča, da nima v modernih paritetičnih drža-
vah nobenega smisla in da vodi v separa-
tizem in netoleranco ter da ni ne časa pri-
merna ne vspešna. Mar so Češkoslovaška,
Nemčija, Belgija, Nizozemska nekulturne de-
žele? Mar je katoličanstvo v državljanskem
oziru netolerantno? Mar ni ra.no katoliškim
politikom in mislecem s Tomežem Akvinskim
na čelu bonum comune, blagor vseh, dobrinja
celokupne družbe — naj sestoji iz toliko na-
rodov, stanov ali ver — najvišji smoter drža-
vnega soživljenja? In ali ni to najbolj zasigu-
rano v katolištvu, ki ni nobena konfes-
sija, verska ločina, sekta marveč objekta vir-
tualno vse, kar je dobrega in velikega v od
Boga posvečeni in zveličanju namenjeni
krščanski družbi? O kratkovidni in maloceni
ljudje, ki nimajo poguma udeleževati svoje
katoliško vero tudi v političnih in socialnih
odnosih družbe, ki katoliško luč skrivajo pod
meko, ki nimajo zadrževati vere v njeno moč
in njeno svet preobrazujoče poslanstvo, ki so
premalo srčni, da bi verjeli v Cerkev-vla-
darico!

Hvalabogu so to le prežitki predvojne
dobe, vsi ti malodušneži in v okove libera-
lizma uklenjeni kristjani. Najboljši in najmoč-
nejši, ki korakajo s časom in pred njim,
jasno vidijo pred seboj, kaj je namenjeno člo-
veštvu v bodoče, ko bo docela premagana po-
slednja sled brezverstva, verske indiferent-
nosti, breznačelnosti, brezidealnosti in mlač-
nosti. Takrat bo človeštvo zopet pilo iz studen-
cev pravega življenja, se bo izobraženi svet
zednil k mirnemu sodelovanju, v zvezo
krščanskih narodov, ki bo zasledovala idealne
dobrene uresničevala kraljestvo bratstva, mi-
ru in teženja po večnem. Res publica christi-
ana — to veliko geslo katolicizma se obrisuje
na obzorju, ko propada lažljivo svobodomi-
selstvo od desne do leve, in katoliške stranke
vsega sveta so poklicane, da jo uresničujejo.
In še tam, kjer katoliki še niso politično or-
ganizirani jih bo mogočni tok razvoja k temu
prisilil. Tudi anglosaški katoličani igrajo od
dne do dne važnejšo vlogo v političnem živ-
ljenju svoje domovine. Od plitkega heraldirna
pa bo v zgodovini v nekaj desetletjih ostala
samo še temna senca.

Katoliki korakamo naprej! Nič se bati
četkov klerikalizma! Kar je življenja polno,
kar veruje v svoj končni ideal, kar mrzi zlo,
to naravno teži k zmagi, to se ne zadovolji
s pepelničnim kottičkom v človeški družbi. Ta-
ko sta nas učila Mahnič in Krek. In mi ju
bodemo vredni!

Lajlak.

Stjepan Radić minister.

SRČNA SE ZELJA JE NJEMU SPOLNILA. — ZDAJ BO NOSIL TUDI VSO ODGO-
VORNOST. — PRVA RADIĆEVA MINISTRSKA IZJAVA KRUTA ŽALITEV SLOVEN-
CEV. — RADIĆ BO SOLO LAIZIRAL, BO UVEDEL POPOLN CENTRALIZEM IN NOVE,
POLICIJSKE SOLE!

Belgrad, 18. nov. (Izv.) Stjepan Radić je
danes postal minister. Njegova srčna želja se
je izpolnila. Žrtvoval pa je obljube, ki jih je
dal svetu in hrvatskemu ljudstvu. Njegovo
imenovanje, ki je plačilo za vsa poniževanja,
ki jih je moral doživeti, je bilo v parlamen-
tarnih krogih sprejeto kot edino pravilna re-
šitev krize, ki stopa s tem v poslednji štadij.

S svojim vstopom v vlado je Radić tudi
formalno sprejel polno odgovornost za seda-
nji režim in vse njegove posledice. Brez od-
govornosti za delovanje HSS v parlamentu in
njeno sodelovanje v vodstvu državne uprave
je bilo Radićevo delovanje nepopolno. Zato
so vsi krogi pozdravili to imenovanje, ker je
s tem položaj znatno razčiščen. Tudi kriza
sama se bo mnogo lažje razvijala in dobila
pravilno rešitev. Ni resnega politika, ki ne
bi bil prepričan, da je Radiću odmerjena
kratka doba ministirovanja. Splošno je mne-
nje, da se nima ljudstvo ničesar nadejati od
njegovega ministirovanja.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) Po prisegi kralju,
ki se je vršila ob 12. uri, je Radić v hotelu
>Pariz< sprejel časnikiarje, da jim da ekspoz-
e o svoji prosvetni politiki. Kdor je pričakoval
kako programatično izjavo, se je te nelej to
zmotil. Nad enourna razlaga Stjepana Radića
se ne more imenovati programatična izjava
resnega politika. Ne glede na pomanjkanje
vsakih smernic je treba ugotoviti, da je v tej
izjavi znova Slovence skrajno razžalil, kajti
v tej izjavi nas je predstavil kot najbolj za-
ostale v Jugoslaviji.

V izjavi, ki naj bi bila programatična iz-
java njegove prosvetne politike, je dejal Ra-
dić med drugim: >Šola je posvetna. Drugačna
sploh ne obstoja. Trdi se, noma novaca. Jaz
pa pravim, da za prosveto mora biti denar,
kakor je denar za vojsko. Kar se tiče nadar-
jenosti ljudstva, so najbolj nadarjeni Slovani,
samo šol jim je treba. Pri nas na Balkanu so
najbolj nadarjeni Srbi, so pa tudi najbolj lah-
kourni in zato precej nemarni. Hrvati so ma-
lo manj nadarjeni, ali so >sredjeniji<. Slo-
vencei so najmanj daroviti, toda so >sredjenji<,
ako niso klerikalni jezuiti <

Poleg tega je treba pripomniti, da je nje-
gova izjava tudi prikrita grožnja glede ukinit-
ve univerz. S svojo protislovensko izjavo je
Radić jasno odkril in pokazal svoje pravo miš-
ljenje o Slovencih ter se proslavil kot prvi
politik v naši državi, ki se upa na tak način
poniževati slovenski narod. Zato si mora slo-

venska javnost dobro zapomniti to izjavo, ki
jo je dal Stjepan Radić pred zastopniki ne sa-
mo vsega jugoslovenskega časopisja, marveč
tudi pred zastopniki svetovnih listov.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) V zmešanji izjavi,
ki jo je dal Stjepan Radić časnikiarjem, je go-
voril tudi o potrebi reduciranja srednjih šol.
Glede ljudskih šol pravi, da se mora celoten
pouk postaviti na popolnoma drug temelj, da
se morajo otroci in ljudski šoli učiti, kje je
Newyork, kaj je avtomobil, kaj je aeroplan,
vedeti morajo, da obstojajo trije svetovi, an-
glo-saksonski, slovanski in indokitajski, da
smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod in da
moramo napraviti enotno šolo. Potrebno je
uvesti centralizem v šolo. Poleg tega je po-
trebno, da ima prosvetni minister svoje refe-
rente ne samo za prosveto, temveč tudi za
tehnične in higienične stvari. Zato je rekel
dobesedno:

>Jaz n. pr. bom vzel svojega zeta za po-
močnika za tehnične stvari. Pregledoval bo
šole in jih nadzoroval, gledal na to, da bodo
arhitektonsko sezidane in da bodo imele ko-
palnice in druge kulturne potrebe. Jaz sam
pa bom več med ljudstvom, kakor v kabine-
tu. Potoval bom na vse strani in poučeval
ljudstvo. Gledal bom na to, da se bo pobijal
analfabetizem, za kar bom zaposil vsa dru-
štva in ustanove. Posebno je treba pobijati
analfabetizem v vojski. Zato je treba skraj-
šati rok za tistega, ki se nauči pisati cirilico.
za dva meseca, da gre dva meseca prej do-
mov. Končno je treba organizirati policijske
šole, v katerih bodo policijski uradniki in učitelji
dajali ljudstvu kurze < — Nadalje je iz-
javil, da bo v srednje šole vpeljal popolnoma
nove stvari, za katere nas bo občudovala cela
Evropa. Vsi dijaki, je dejal, se bodo morali
učiti ene obrti. Pri maturi bodo morali skupaj
delati tudi mojstrsko skušnjo.

V takem šaljivem tonu je Radić razlagal
svoj prosvetni program.

Belgrad, 18. novembra. (Izv.) Z ozirom
na imenovanje Stjepana Radića za prosvet-
nega ministra, je vsekakor gotovo, da bo drž.
podtajnik v ministrstvu za prosveto Pasarić
dal ostavko na svoje mesto in da bo prišel
na njegovo mesto radikal. Kot kandidata se
imenujeta Pero Ivanišić in Jovo Aleks-
sić. Zato bodo radićevci dobili drž. podtaj-
nika v notranjem ministrstvu. Njihov kandidat
je dr. Ivo Pernar.

IZPRAZNITEV KÖLNSKEGA OZEMIJA.

Pariz, 18. nov. (Izv.) Konferenca velepo-
slanikov je izgotovila noto na Nemčijo, v ka-

teri naznanja nemški vladi, da bodo začele
zaverniške čete 1. decembra zapuščati köln-
sko ozemlje.

Pismo iz Trsta.

Res, treba ej bilo tega mogočnega diha od
Balkana do Triglava! Slovansko ljudstvo pod
Italijo je že tako duševno izmučeno in gospo-
darsko izmzgano, da mu je treba od časa
do časa nove izpodbude, ako hoče še nadalje
vstrajati v strašni borbi za svoj obstanek. Se-
dem let pod Italijo, od teh 3 leta pod fa-
šizmom, ki ima ves državni aparat v svojih
rokah, od ministrskega predsednika do ob-
činskega komisarja in njegovega oprode, ob-
činskega tajnika! Nikake duševne hrane, ni-
kakega razvedrila; celo dostop k nedolžni za-
bavi, ki jo daje navadna ljudska veselica, ti
je zabranjena! Sportna društva se razpuščajo
(slučaj v Dobravljah)! Edino cerkev daje ne-
srečnemu ljudstvu tolažbe in novih sil, da ga
ne potrejo skrbi za golo življenje. Na eni strani
strašen političen pritisk, na drugi skrbi za
prehrano družine, v kolikor je še ostala na
domači zemlji; kajti deželi grozi beda in la-
kota. In v teh razmerah je zavel — nepriča-
kovano (priznajmo to odkrito!) — nov, svež
veter od vzhoda; visoka žična meja in tudi ne
fašistovska cenzura ga nista mogla ustaviti.

Ali je mislil tržaški kvestor, ko je pustil,
da so >neodgovorni< elementi (fašistovski
tisk jih imenuje navadno >neznance<) pet
minut daleč od kvesture nad pol ure časa raz-
bijali pohištvo in stroje >Edinosti<, da se bo
vse končalo s kako nedolžno demonstracijo
ljubljanske >Orjune<? A kvestor se je zmotil
in oditi je moral. Trst ima sedaj novega kve-
storja, o katerem piše >Piccolo<, da se je v
Napoli specializiral za pobijanje mestnega
zakonetega življenja. Potemtakem Slovenci
lahko upamo, da bomo od sedaj dalje v miru.

G. Ninčič, proti komu je demonstrirala
druhal, ki je pet minut daleč od kvesture te-
ko... pol ure pustošila prostore edinega slo-
vanskega dnevnika v Italiji? Mari proti opo-
ziciji? Ali je kje na svetu vlada 40 milijon-
skega naroda, ki bi se bala opozicije zastop-
nikov narodne manjšine 600.000 ljudi? Napad
je bil sicer izvršen proti dnevniku, ki je v re-
nici glesilo le gotove skupine tržaških visokih
gospodov; kljub temu pa je bil naperjen proti
vsemu slovanskemu življu, ker je >Edinost<
pač edini slovanski dnevnik v Italiji in vidijo
Italijani posebno v tisku zastopstvo vsega na-
roda. Poudariti je še treba, da je postal in-
cident vsled odmeva onstran meja silno mučen
vsem Italijanom. Z rimskim dogovorom vza-
jemnega prijateljstva in z nettunskimi konven-
cijami so si Italijani zavarovali hrbet pred
evropsko javnostjo, da so se potem lahko z
vso silo lotili raznarodovanja Slovanov. Zad-
nji incident pa je prav nazorno pokazal, ka-
kkih sredstev se poslužuje fašizem proti mi-
rnemu slovanskemu ljudstvu; ta incident je
opozoril ves svet na nečloveško delo, ki ga fa-
šizem mirno nadaljuje med Slovani.

O uspehu, zlasti o načinu raznarodovanja,
ki se vrši po gotovem sistemu in natančno
izdelanem načrtu, bi se dale napisati cele ko-
lone. A zaenkrat si ogledjmo, kje tiči največja
nevarnost, da to nekulturno delo uspe. >Pic-
colo< je te dni zapisal da je problem slovan-
ske narodne manjšine čisto gospodars-
skega značaja. Napisal je to v enem izmed
onih člankov, v katerih povečuje >dobro-
hotno< delo Italije za blaginjo ubogega Krasa.
Sploh se >Piccolo< po napadu na >Edinost<
trudi, da bi dokazal, >kako Italija s svoje strani
izvršuje nalogo moralne in gmotne podpo-
re drugorodcev v smislu tradicij človeške
vrljdnosti, medtem ko majhne skupine zločin-
cev vpijejo proti njej po raznih mesilih v Ju-
goslaviji<. Kako vse to lepo zveni, posebno v
italijanščini! Kakšen uspeh pa ima to delo
italijanske vlade in Italjanov sploh za moral-
no in materialno povzdigo našega naroda v
Italiji? V kako žalostnem gospodarskem polo-
žaju se nahaja slovanski kmet v Italiji! Da, vse
kaže, da Italijani delajo po gotovem sistemu,
ki jim ga narekuje njihov cilj: slovanski živelj
je treba najprej gospodarsko uničiti, ostalo
že pojde samo po sebi. S težkim srecem mo-
ramo ugotoviti, da drvi naš kmet z neznanjo
naglico proti gospodarskemu propadu, da bo
kmalu, pa kmalu na isti stopnji kakor zadnji
Kalabrež; tedaj bo cilj italijanske finančne po-
litike dosežen, asimilacija bo gotova, Slovani
bodo hodili brusiti nože in škarje v Jugoslavijo
in po tali bodo tudi dobri Italijanski držav-
ljani kakor Rezijani.

Čemu bi torej odpisovali davke, ki jih
sloveuski kmet tako redno plačuje, da se sa-

mi finančni uradniki temu čudijo? Vse prošnje za odpis zaostalih davkov so bile zama...

Rim ni nikakor hotel razumeti, v kako težak položaj je prišlo gospodarstvo našega kmeta...

»Osservatore Romano« o sporu med Vatikanom in Jugoslavijo.

Ostra obsodba postopanja poslanika SHS. Rim, 18. nov. (Izv.) »Osservatore Romano« je objavil daljši članek o sporu med Vatikanom...

Dr. Smodlaka poklican v Beograd.

Nuncij Pelegrinetti želi zapustiti svoje mesto. Beograd, 18. nov. (Izv.) Naša vlada je pozvala našega poslanika pri Vatikanu dr. Smodlaka...

Seja ministrskega sveta.

Beograd, 18. novembra. (Izv.) Na današnji vladni seji se je Stjepan Radić predstavil vsem ministrom...

Stepan Radić hoče postati predsednik tudi na Kranjskem.

Zagreb, 18. nov. (Izv.) Radićev »Dom« prinaša vest, da so na sestanku v Mariboru sklenili...

Carinska razprava v finančnem odboru.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) Odsek fin. odbora je končal z razpravo o sirovinah za obleko. Vladna večina je odbila vse predloge opozicije...

Vojaške konference v Bukarešti.

Bukarešta, 18. nov. (Izv.) V Bukarešti se posvetujejo že več dni vojaški zastopniki iz Jugoslavije, Poljske in Češke.

Volitve na češkem.

Praga, 18. nov. (Izv.) Natančni uradni rezultati volitev so za nekatere okraje za malenkost drugačni kakor oni, ki so bili izročeni...

Praga, 18. novembra. (Izv.) V senat je izvoljenih doslej 89 senatorjev. Dobili so republikanski agrarci 15, komunisti 13, češka ljudska stranka 11...

Opozarjamo na tabelo, v kateri objavljamo natančno število oddanih glasov po posameznih volivnih okrožjih.

Zasedanje angleškega parlamenta.

London, 18. nov. (Izv.) Po trimesečnem odmoru se je zopet sestel angleški parlament na kratko zasedanje...

Spomni se na srečko D. P. D.!

Vstaja v Siriji se čezdaljebolj širi.

Jrusalem, 18. novembra. (Izv.) Med Homsom in Damaskom se zbirajo močne čete uporabnikov...

London, 18. novembra. (Izv.) Francoski vrhovni poveljnik v Siriji general Gamelin je zahteval od francoske vlade 50.000 mož za pomoč.

London, 18. novembra. (Izv.) »Times« piše, da se je položaj v Siriji za Francoze zelo poslabšal.

Volitve v »Svet slušateljev ljubljanske univerze«.

V soboto popoldne od 1—6 se bodo vršile na univerzi volitve v prvo našo dijaško reprezentanco, ki se bo imenovala »Svet slušateljev ljubljanske univerze (SSLU)«.

Razumljivo je, da je zamisel stanovske akademске reprezentance živela že precej dolgo. Pobuda je izšla zdaj z ene, zdaj z druge strani...

Kat. akad. društva so po svojih predstavnikih letos krepko nadaljevala svoje delo za uresničenje reprezentance.

Tako so se osnovala tri skupine vsaka s svojo listo, med njimi naša »Lista katoliških akademikov« na tretjem mestu.

Zdaj naj pokaže vsak, komu naj zaupa zastopstvo svojih stanovskih koristi.

Katoliški akademiki so s svojim resnim delom, zlasti s prireditvijo pravil poslovniaka, volilnega sistema in končno še delovnega programa za SSLU — kar vse je bilo pri vseh društvenih odobrenih — doka, ali dovolj, da

činov. Predno pridejo na lice mesta francoske čete, uporabnikov že zdravnijski več tam. Francozi se bodo morali odločiti, ali da pošljejo Sirijo močno armado...

Paris, 18. nov. (Izv.) »Newyork Herald« poroča, da se pripravljajo Druzi za napad na Alepo. Druzi so gospodarji v celi deželi in vzemši v velikih mestih. Številni uporniki stalno naraščajo in če ne bodo Francozi pravčasno poslali pojačenj, se ne bodo mogli braniti.

morejo razumevati in vspešno reševati stanovske zahteve akad. ojaštva. Zastopniki liste mirno računajo da jim tovaršiški akademiki izvolitvijo daj priliko da jih v splošno korist tudi uredi ničijo.

Beleške.

Potvarjanje številk. »Jutro« in za njim »Slovenski narod« prinašata o volitvah na Češkoslovaškem čisto napačne podatke...

Sanacija administracije. »Jutarnji list« poroča, da je govoril Stjepan Radić tik pred svojim imenovanjem za ministra prosvete tudi o »sanaciji administracije«.

Table with 22 columns (I-XXII) and 31 rows of election data for various parties across different districts (Praga, Pardubice, etc.).

Dnevne novice.

Mednarodni evharistični kongres v Chicagu. V smislu sklepa na škofovski konferenci v Zagrebu je začel poseben odbor, ki je bil v to svrhu izvoljen, s pripravami za udeležbo Jugoslovancev na bodočem mednarodnem evharističnem kongresu v Chicagu (meseca junija 1926). Delegacijo bo vodil eden izmed naših škofov.

Ročnica o skupščinski razpravi staropenzionistov. Prijatelji so me opozorili, da sta »Slov. narod« in »Tabor« poročala, da mojega govora v razpravi za staropenzioniste nihče ni maral poslušati. Samostojno-demokratska glasila so tudi pisala, da sem se jaz v svojem govoru srdil, zakaj me poslušajo tako malo poslancev. Zerjav-Pivkova glasila so dostavila: »Sedaj je jasno, da klerikalci v Beogradu nič ne pomenijo, saj se je Zebot sam pritoževal radi tega, ker poslušajo govor tako malo poslancev« itd. K temu poročilom, ki so lažniva skoz in skoz in imajo proozren namen, vzeti poslancem SLS ugled, dostavljam sledeče: Skupno s hrvatskim poslancem, univ. prof. dr. Bazalom in tovariši sva dne 11. nov. predložila v parlamentu nujni predlog, da se kronski penzionisti v Sloveniji in na Hrvatskem izenačijo z dinarskimi. Zbornica je pazno sledila razpravi, ki se je vršila v sredo takoj ob pričetku seje. — Prvi je utemeljeval naš nujni predlog dr. Bazala. Nato sem govoril jaz in sem približno pol ure z dokazi o bedi kronskih penzionistov utemeljeval predlog. V sejni dvorani je med Bazalom in mojim govorom bilo okoli 100 poslancev vseh strank. Laž je, kar pišeta »Tabor« in »Narod«, da sem se jaz pritoževal proti temu, ker me poslušajo tako malo poslancev. V svojem govoru sem ostro nastopil proti temu, ker vlada ozir. ministri na številne prošnje in pritožbe kronskih upokojencev, vdov in sirot sploh ne odgovarjajo. Vse, kar Zerjav-Pivkova glasila drugače pišejo, je hudobna laž. V dokaz za to so stenografični zapisniki, kateri bodo govorili kot pričue na sodnji proti izmišljotinam samostojno demokratskih listov. Še enkrat pa ponavljam, da je zbornica Bazalovemu in mojemu govoru pozorno sledila in je bilo ves čas navzočih okoli 100 poslancev, kar znači za naš parlament lepo udeležbo. Poudarjam pa, da se zastopnika SDS Zerjav in Pivko nista z besedico zavzela ne za invalide, ne za prevedbo kronskih penzionistov v dinarske. Molčala sta kakor grobi »demagogija«, ampak resni, znači tudi dejstvo, da je finančni minister sprejel nujnost našega predloga in je cela zbornica soglasno odobrila nujnost. »Tabor« in »Slov. narod« pa le zavijajta in lažita naprej! V tem sta se izkazala kot mojstra. — Franjo Zebot, narodni poslanec.

Dva dinarja in 90 par podpore. Iz Dol. Logatca nam pišejo: V tukajšnjem kraju živi 82 let stara vdova, kateri je letos umrl nad 80 let stari mož, bivši železniški predelavec. Mož je skozi 40 let vršil službo, sedaj pa živi žena v veliki bedi. Junija meseca je žena prosila železniško ravnateljstvo za podporo, da more odplačati pogrebne stroške za svojim možem. Na to je dobila te dni sledeči odgovor: »Obveščamo Vas, da smo Vam na Vašo prošnjo z dne 9. jul. t. l. v delno kritje pogrebnih stroškov nakazali na mesec junij zredvigjeno zapadlo družbeno provizijo v znesku 2.90 (dva 90 stotink) dinarjev po dne 3. jun. t. l. umrlem bivšem predelavcu Ivanu Lenaršiču.« — Ne sodimo rešitve direkcije, ki je gotovo po obstoječih predpisih, samo opozarjamo na to, koliko podpore se ima nadejati človek, ki se obrne na našo železniško upravo. Poleg tega je bilo potreba 25 Din tolka, da se je dosegla podpora 2.90 Din!

Spremembe v potniškem prometu na progi Ljubljana — Karlovec. Z ozirom na to, da izostaneta od 1. decembra dalje na progi Zagreb — Sušak brzovlaka št. 302 in 303 — odhod iz Zagreba 3.30, prihod na Sušak 9.01 in odhod iz Sušaka 18.37, prihod v Zagreb 0.40 — nimata nočna potniška vlaka na Dolenjski progi več zveze s Sušakom. V skladu tega izostane od 1. decembra t. l. dalje tudi na progi Novo mesto — Karlovec potniški vlak št. 1009, odhod iz Novega mesta 1.28, prihod v Karlovec 4.05, na progi Ljubljana — Novo mesto potniški vlak št. 1013, odhod iz Ljubljane 10.10, prihod v Novo mesto 13.04 ter od 2. decembra t. l. dalje na progi Karlovec — Ljubljana potniški vlak št. 1010, odhod iz Karlovca ob 0.17, prihod v Ljubljano ob 5.10.

Sprejemi v železniško službo. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani nas obvešča, da sprejem novincev (vštevši tudi ženske moči) v železniško službo do nadaljnjega ni mogoč, ker so vsa mesta zasedena. Nadaljnje vlaganje prošelj za sprejem v službo brezpredmetno, ker se ne bodo jemale niti v obzir niti v evidenco.

Za dvor in vojaštvo v Nišu. Narodna banka v Nišu je ponudila brezplačno zemljišče za zgradbo dvora in vojaško palačo. Obe gradbi sta po površnem računu proračunjenja na 15 milijonov dinarjev.

Umrl je v Tustanju pri Moravčah po vsej Moravski dolini znani in obče priljubljeni gledni posestnik in graščak g. Anton Pirnat. Pogreb bo v petek 20. nov. ob 8. zjutraj.

Rapalla so se spominjala viška kulturna društva dne 15. t. m. — Na trgu je svirala orkestra Kat. prosv. društva. Člani in članice

viških društev so pa pobirali darove za primorske Slovence.

Imenovanja v poštni službi. Pri poštinem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani so imenovani za pripravnike II. kategorije 5. skupine sledeči absolventi trgovske akademije: Erker Rudolf, Senk Vladimir, Volkar Alojzij in Stanko Pristovšek vsi iz Ljubljane in Arko Karel iz Ribnice. Kot pripravnik I. kategorije 9. skupine je imenovan Stanojevič Svetisl. — Pri poštinem in brzojavnem ravnateljstvu v Beogradu sta imenovana kot pripravnik II. kategorije 5. skupine Jan Jakob iz Spodnjih Gorij, ob Bledom ter Benedik Stanko iz Ljubljane, oba absolventa trgovske akademije.

Izkušnje poštinih pripravnikov. Po zadnjih poročilih iz Beograda je strokovni svet ministrstva glede pripravniških izkušenj toliko že sklenil, da se oprostite izkušnje tisti pripravniki, kateri so imeli pred 1. septembrom 1923 uradniški čin.

Napredovanje nižjih poštinih uslužbenecv se bo izvršilo — kakor se poroča iz zanesljivega vira — še ta mesec. Vsi tisti, kateri so se pritožili zaradi nevestitih službenih let in so se jim ta leta priznala, naj se naknadno pritožijo na državni svet, še za skupino, ki jim pripada in ki bi jo bili dobili ob prevedbi, če bi se jim bila ta leta tedaj pravilo štela.

Polna stanarina pripada onim poročenim uslužbenkam, kojih mož je v zasebni službi, kakor tudi onim, kojih mož je za dnevnicaerja ali pogodbenega uslužbenca v državnih službi.

Poštar — častni meščan. Občina Loški potok je izvolila poštarja Zmagoslava Nusbecka za svojega častnega občana, ker si je pridobil izrednih zaslug za dobrobit občine.

Razbite šipe v Brezicah ob Savi. V noči od petka na soboto so politični zlikovci v Brezicah ob Savi razbili šipe na hiši g. Pinteriča, kjer se prodajajo »Slovenec« in drugi naši listi ter na hiši trgovine Matheis-Smid. Zandarmerija išče storilce. Vsi pošteni ljudje obsojajo to početje, ki izvira iz nekulturnega političnega fanatizma, kateremu pa bomo našli leka.

Posledica likofo. V Dravljah se je včeraj zopet zgodila težka nesreča vsled alkohola, čigar žrtev je bil Franc B., zidarski uslužbenec pri g. Cerniču. Ko so dovršili neko stavbo, so delavci pili likof. Ponesrečenec je v vinjenem stanju hotel iti po stopnicah v novi stavbi, pa je tako nesrečno padel vznak po stopnicah, da je na mestu obležal mrtev.

Pazdraženo živčevje — nervoznost — muči mnogo ljudi. Pomagajo si prav lahko. Naj pijo redno vsak večer »Buddha«-čaj. Živčevje se umiri, dobrodejno spanje jih napravi drugo jutro čile in zdrave.

Iz Ljubljane.

Nezaslužena slava. Na likofu, ki so ga privedili ljubljanski gerentje ob otvoritvi nove Miklošičeve ceste, je čutil nekdo izmed navzočih tudi potrebo, na nazdravi in se zahvali finančnemu ministru in njegovim organom. Pametni ljudje so se čudom začudili, kakšne zasluge imej gospod finančni minister in njegovi carinski organi za Ljubljano. Kaldrimina je zakonjena dajatev in niti finančni minister niti spoštovani gospodje cariniki ne morejo nič za to, če jim nalaga njihova službena dolžnost, da pobirajo carino s kaldrimino vred in denar odštevajo tja, kakor določa zakon.

Kdo je plačal Miklošičevo cesto? V poročilu nekoga ljubljanskega popoldanskega lista o otvoritvi nove Miklošičeve ceste smo brali slavospev na gerentski svet, da zna tako dobro gospodariti, da za kritje stroškov tlakovanja Miklošičeve ceste ni bilo treba niti najmanj zvišati običajnih določil. To poročilo je imelo namen napraviti na javnost vtis, da gerentski svet ali tako dobro gospodarji z rednimi občinskimi dohodki, da si lahko dovoljuje tudi milijonske izdatke brez zvišanja dohodkov, ali pa da zna naravnost čarati in graditi ceste brez denarja. Da si bo javnost na jasnem, kako je s kritjem oziroma plačilom stroškov za novo Miklošičevo cesto, bodi pribito enkrat za vselej, da je stroške nosilo celokupno ljubljansko prebivalstvo in sicer revnejši sloji še v večji meri kakor premožni. Stroški so se namreč pokrili iz takozvanega »kaldriminskega« (tlakovalnega) fonda. Ta fond upravljajo v Beogradu in ga polnijo z enim delom dohodkov od carinarne. Svrha fonda pa je, vzdrževati in popravljati ceste, ki vodijo do carinarne. Ker je tudi v Ljubljani velika carinarica, do katere se ne da priti drugače kakor po cestah, je jasno, da ima tudi Ljubljana pravico do določene deleža iz tega fonda. V deležu, ki odpade na Ljubljano, pa je tudi prav lepa vsota ljubljanskega denarja, ker tudi ljubljanci plačujejo carino. Na kavo, na riž, na olje itd. je naložena prav visoka in obšutna carina in še vsi na blago za obleke in na obuvata. V vsaki žlici kave in v vsaki kaplji olja, ki ga povzje ljubljanski revež ali pa bogatin, je vračunana carina in s carino tudi po zakonu določeni odstotek »kaldrimine«. Kolikor več se nabere carine, toliko več je tudi »kaldrimine«. Carino s kaldrimino vred plačuje torej ljubljansko prebivalstvo in sicer revni sloji ravno tako kakor premožni, relativno pa še mnogo več, ker je revežev več kakor bogatašev in ravno reveži porabijo največ carini podvrženega blaga. Gospodom gerentom torej

ni bilo treba posebno »pametno in varčno gospodariti«, da so tlakovali Miklošičevo cesto, in tudi občinski doklad jim ni bilo treba zviševati za kritje stroškov, ker se je denar avtomatično zbiral iz žepov ljubljanskega prebivalstva na carini! Mi ne maramo nikomur kratiti njegovih zaslug, ne moremo pa zaslug pripoznavati tam, kjer jih ni.

Čudeži se gode ... Ljubljanci se rado vedno sprašujejo, zakaj tak sunder na magistratu, če je ena mestnih ulic srečno regulirana in urejena. Saj je bila pod vlado Zveze delovnega ljudstva tudi asfaltirana Aleksandrova cesta ki je malo krajša kot Miklošičeva, pretlakovana je bila Dunajska cesta, Marijin trg, Sv. Petra cesta, Stritarjeva ulica, Poljanska cesta, Stari trg, cesta v Rožno dolino itd. itd. Popravljenih in popolnoma preurejenih je bilo pod »klerokomunistično vlado« na magistratu nad 200 ljubljanskih cest in ulic! Če bi tedaj hoteli preurediti vsake ulice pravnovati z muziko in pojedinami, bi bilo treba najeti kar posebno godbo ki bi imela edino nalogo, da bi svirala slavo mestnim očetom. Radovednim ljubljancem, ki tako govore, smo dolžni malo pojasniti. Zveza delovnega ljudstva, »klerikalci« in njihovi zavezniki, ki so gospodarili pod županom dr. Peričem, so dela vajeni ljudje. Zanje je delo nekaj vsakdanjega in nič posebnega. Zato so bili mnenja, da vrše le svojo dolžnost, ko so skrbeli za lepe ceste in dobro razsvetljavo in uredili mestne dohodke, s čimer so omogočili tudi popravila, ki se danes izvršujejo. Vse to je bilo zanje vsakdanje nujno potrebno delo. Drugače je to pri SDS gospodi. Zato je bila ta gospoda v veliki zadregi, ko je bilo treba nadaljevati gospodarstvo bivšega občinskega sveta in opravičeno se sedaj raduje, da se ji je posrečilo izvršiti vsaj minimalen delček, gospodarskega komuninoga programa bivše Zveze delovnega ljudstva s pomočjo prej storjenega dela Zveze delovnega ljudstva, dobrih financ, ki so jih gerentje podedovali od bivše klerokomunistične uprave, in — kaldrimine. Da se je to gospodom od SDS posrečilo, to je res nekaj izvanrednega, tako delo je zanje v istini nekaj nenavadnega in naravnost čudež in zato je razumljivo, da se je moral tak čudežen dogodek proslaviti z muziko in cukertorto.

Ljubljanske ceste. Naš gerentski svet se včasih rad pobaha v svojem glasilu »Jutruc«, da ima med drugim ogromne zasluge s popravili ulic. Ravno sedaj v tem deževju se je imel priliko vsak ljubljčan prepričati, da ta hvala ni bogvejak vredna, kajti nekatere ulice so bile vsled stoječe vode in nabranega blata čisto nedostopne. Celo pred glavnim kolodvorom, kjer se vrši največji promet in kjer imajo tujci priliko opazovati reguliranje ulic, je voda onemogočala dostop do kolodvora. Gospodje gerente opozarjamo tudi na oni del Dunajske ceste, ki se začneja tik pri prehodu črez progjo ravno pred novo transformatorsko hišico. Tam stoji že meseci in meseci celo obširno jezero, po katerem se je mogoče s čolnom voziti. Da ne omenjamo drugih zanemarjenih cest, hočemo navesti le eno, o kateri pa bi zamogel dati svetu natančnejše informacije Ivan Hribar, voznik pri Škerjanecu iz Škerjančeve vasi. Omenjeni je v soboto vozil moko in na vogalu Hilšerjeve ulice na Gradišču se je voz vsled skrajno slabe ceste vdril globoko v zemljo in pri tem zlomil oje. Še-le po hudem naporu in s pomočjo več delavcev se je posrečilo izpeljati voz s ceste, ki je »Jutruc« ne omenja, kadar hvali slavna dela treh gospodov gerentov.

Se nekaj o ljubljanskih cestah. Te dni so slovesno otvorili Miklošičevo cesto z razsvetljavo, godbo in drugim pompom, sredina mesta je vsa asfaltirana, milijoni se izdajajo za to razkošje, v najbližjem okolju mesta pa gazi mo blato, da je joj! Nimamo nič proti asfaltiranju sredine mesta, ali naj se v najbližjem okolju napravijo vsaj hodniki ali steze, če ne drugega! Ze pred meseci smo štitali v »Slov. Narod« apel na gerentski svet, naj bi se usmili nekaterih cest na Mirju, zaleglo ni seveda nič. Na primer skozi Marmontovo ulico, ki je vedno bolj prometna, je danes prehod tako rekoč nemogoč. Še tisti kotček hodnika so nam razorali vozniki, ki se prav nič ne ozirajo na pasante, in tako imamo zdaj po sredi ceste debelo nasuto kamenje ob straneh pa blato in jame. Le naj pridejo mestni očetje pogledat, kako se kocabamo sem in tja in iščemo prehoda. — Stanovalec z Mirja.

Ljubljana napreduje — smo brali v včerajšnjem »Jutruc«. Pa še kako! smo si mislili vsi, ki smo prisljeni hoditi po Glinski ulici. To je pa res ulica, ki je ponos Ljubljani in njenim gerentom. Če greš po sredi, zajemaš blato od vrha v čevlje. Če se umakneš na desno, te bifejo veje po obrazu in prav srečen si, če prideš s celo obleko skozi. Aho hočeš pa po levi, kljub največji parljivosti lahko zdrkneš v smrdljiv odprt kanal. Vljudno preismo »Jutrovega« dopisnika, da tudi za to ulico napiše kratko, strokovno poročilo, da bomo vedeli, če tudi mi spadamo k »moderni« Ljubljani.

Rokodelski dom. Danes je redna pevska vaja v dvorani Rokodelskega doma. Vsi gpevci, ki žele sodelovati pri zboru, naj se je zanesljivo udeležijo. Pričetek točno ob 8 zvečer.

Komorni kvartet Zika si je v zadnjih treh letih pridobil brez dvoma srednjeevropski sloves. Komorni kvartet je priredil po celi srednji Evropi nešteto koncertov ter z največjim uspehom sodeloval na raznih mednarodnih glasbenih prireditvah, med drugim meseca septembra tudi v Benetkah. Kvartetu je bilo

priznana odlično mesto od vseh merodajnih umetniških kapacitet in skladateljev, ki so svoja dela izročili Zikovemu kvartetu za prvo izvedbo. Zikov kvartet je splošno znan kot eden najboljših interpretov klasične in moderne komorne glasbe. Povsod kjerkoli priredijo Zikovci svoj koncert, pomeni ta koncert za mesto prvovrsten glasbeni dogodek. To tudi pri nas v Ljubljani. Kakor že javljeno, se vrši koncert Zikovega kvarteta v ponedeljek dne 23. t. m. ob 20 zvečer v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Umrl je v mengeški hiralnici v terek g. Luka Bresskvar v 75 letu starosti, oče dr. Bresskvarja. Rajni je deloval v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani nepretrgoma nad 50 let, najpreje kot stavec in pozneje kot vodja tiskarne. Bil je znan kot dober stavec ter je sodeloval pri raznih pevskih društvih in pri mnogih drugih organizacijah, več let je bil tudi predsednik tiskarskega društva in predsednik faktorskega kluba. Rajni je bil vesel družabnik in vedno poln humorja. Pogreb bo danes ob treh izpred cerkve sv. Krištofa na pokopališču k sv. Križu. Počivaj v miru!

Pobiranje pisem iz nabiralnikov. Da se izboljša današnji način pobiranja iz pisemskih skrinjic, je razpisana za 28. novembra t. l. licitacija elektromobila. Zeleti je tudi, da pridejo zopet v rabo kontrolne tablice na nabiralnikih.

Dvig lo v spedičiji ljubljanske glavne pošte. Poštni služabniki prosijo že leta in leta, da bi se napravilo dvigalo, ker morajo vsak dan na stotine težkih vreč nositi po stopnicah. Navsezadnje se jim bo ta upravičena želja vendar izpolnila. Poštno ravnateljstvo je stavilo namreč v proračun 35.000 dinarjev za napravo dvigala v spedičijskem oddelku.

I. mestni otroški vrtec se je preselil v prostore I. deške osnovne šole na Ledini. Pouk se prične v petek, 20. t. m. V vednost staršem, katerih otroci so obiskovali ta zavod.

Poročil se je Matko Štefe, poštni uradnik II. kategorije 3. skupine na ljubljanski glavni pošti z gospodnico Franciško Pirčevco.

Hišni posestniki ljubljanski, kateri ne morejo plačati naenkrat vseh zapadlih davkov in žele to poravnati v obrokih, naj se nemudoma zglase v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani od 3. do 6. ure popoldne.

Buren občni zbor ljubljanske nabavljalne zadruge. V ponedeljek se je vršil na zahtevo okrog 100 zadrugarjev izreden občni zbor lj. n. z., na katerem je moral podati upravni odbor poročilo o zadrugi čevljarni. Zadrugarji so soglasno izrekli večini sedanjega odbora nezaupnico in zahtevali, da se skliče tekem 14 dni nov izredni obč. zbor, na katerega dnevnem redu naj se nahaja tudi volitev novega upravnega in nadzornega odbora.

Umrl so v Ljubljani: Josipina Oroš, voznikova žena, 31 let. — Alojzij Robič, sin zasebnice, 8 let. — Cirila Keršič, šoferjeva hči, 15 let. — Marjeta Prinčič, dularica, 39 let.

Glede nesreče v Rožni dolini, o kateri smo poročali v št. 261 z dne 17. t. m. pod naslovom: »Nesreča ali samomor«, smo naprošeni, da objavimo sledeče pojasnilo: 1. Tomaža Lavrina niso našli utopljenega v nedeljo popoldne ob štirih, temveč v nedeljo zjutraj. 2. Utopljenec ni bolehal več dni, ampak se mu je omračil um vsled zapnenja žil natančno pred 11 meseci, ne čemer je trpel do svoje smrti. 3. O samomoru ne more biti govora, ker se pokojni ni nikdar pečal s samomorilnimi mislimi in tudi ni bil v času svoje bolezni nikdar razburjen; njegova smrt se mora pripisati le nesrečnemu slučaju, ker če bi si hotel končati življenje, bi si bil pač poskal Ljubljano ali Gradašče, ki sta mu bila bolj pri roki kakor pa mala vada v jarku, kjer je utonil in za katerega brez dvoma niti ni vedel. Tudi ni izključeno, da ga je zadela kap, kateri so arteriosklerotični bolniki splošno podvrženi.

Vandalizem. Celo bolnice niso več varne pred zlobneži. Tako se je nekdo predrznil razbiti veliko šipo operacijske sobe v Leonišču. Ker so se pod oknom dobili drobci premoga, sodijo da je zlobnež vrgel v šipo kos premoga, s čimer je povzročil škodo 1500 Din.

Razburljiva deložacija na Starem trgu.

Stranka brani s sekiro in noži sodnijskim organom vstop v prodajalno. Deložirana stranka odpeljana z rešilnim vozom v bolnico.

Stari trg je doživel včeraj popoldne ošeni zgodbo, kakršne že dolgo ne pomnijo v šentjakobskem okraju. Poleg Zalaznikove kavarne in slaščičarnice se nahaja modni salos za ženske klobuke Minke Horvatove v Muhlaisnovi hiši. Ker modistinja Minka Horvat svojočasno ni več reflektirala na svoj salon ji je hišni lastnik lokal sodno odpovedal tega oddal tvrdki »Danica«, manufakturni trgovini Majzelj & Rajsi na Turjaškem trgu. Ker je včeraj sodna odpoved postala polnomočna proti kateri se je pa posestnica lokala bojni pritožila, a je zamudila prizivni rok — došli sodni organi, da lokale modistinje Horvatove izpraznijo. Minka Horvatovo je misel da bo morala zapustiti stare prostore, tako zmedla, da je v razburjenju planila v shrambo po sekiro ter se oborožila z noži in se tako oborožena zaprla ob eni popoldne v svoje prostore na Starem trgu. Nato je pričela divjo hitrostjo razbijati s sekiro po svojih izložbenih omarah, po vratih na ulico ter je

razbila vse šipe — razven one na izloženem oknu. Stražnik, ki je vse to opazoval iz ulice, je takoj prikladal pomoč, a se nobeden ni upal v prostore. Ko je došlo večje število stražnikov, so obkolili Horvatovo ter ji izvili s težavo sekuro in nože iz rok. Pri tem sta bila dva stražnika malo opraskana. Poklicali so rešilni voz in odpeljali razburjeno modistinjo v bolnico. Prizor je bil tako razburljiv, da je kljub energičnemu odganjanju po številni policiji — velikanska množica ljudi zajela Stari trg ter prostor pred šentjakobsko dekliško šolo. Tramvaj se je le s težavo preril skozi gosto gnečo. Le po velikemu naporu se je policiji posrečilo izprazniti okrog pol treh popoldne prostor pred trgovino. Deložacija se je nato mirno vršila cel popoldan. Pohištvo modistinje so prepeljali na njeno stanovanje na Miklošičevi cesti.

Iz Maribora.

Pri Slomšek-Krekovi proslavi proizvajajo orkestralne točke vojaški orkester. — V »Slovincu« je bilo napačno sporočeno, da je vstopnina od 25 do 40 Din. Pravilna vstopnina je javljena na oglasih in v »Slovincu« 18. t. m.

Radičevski shodi za zaprtimi vratmi. Dne 15. t. m. so imeli Pucelj-Prepeluhovci v gostilni Pečnik zborovanje, na katerem sta maloštevilnim prisostvom poročala Kelemina in Albin Prepeluh. Ko je hotel poročevalec graške »Tagesposte« v zborovalni lokal, so ga odslovili. Enako se je zgodilo dvema socialdemokratoma.

Bolnišnico je dne 16. nov. zapustil g. župnik Ilc iz Ruš pri Mariboru. Castitamo na ozdravljenju! — Težko operacijo je prestala gospa Marica Humekova, soproga ravnatelja na deški mešč. šoli, ki je priznana pedagoginja.

Umrli je g. Anton Merčun, hišni posestnik v Vinarski ulici, star 81 let. Dobri, krščanski družini naše sošalje!

Zanimive prijave. Ob začetku tedna prihajajo na policijo zanimive prijave glede neupoštevanja nedeljskega počitka in prestopka policijskih predpisov glede ure, godbe, plesa in pijančevanja po mariborskih gostilnah. Policija stori v tem oziru svojo dolžnost, zato je pričakovati vedno manj takih nerednosti.

800 samokresov je skušal spraviti iz Avstrije v državo SHS neki trgovec preko št. Ilja. Pa so ga finančni stražniki zalotili.

Nalezljive bolezni od 8.—14. nov.: Šen: umrla 1; davica: 3 ostali, 1 ozdravel; ošpice: 3 novi, 1 ozdravljen, 2 ostala; škrlatica: 6 dosedanjih.

Iz Ptuja.

Električna luč. V bolnišnico bodo v kratkem napeljali električni tok. Dela so bila odana tvrdki transformator. Tudi okrajno glavarstvo je dobilo električno razsvetlavo, sodišče jo tudi dobi. V Ptujju se bo začelo pošteno svetiti. Petrolejke bodo torej vendarle izginile. Sčasoma bo tudi ptujski kolodvor zažarel v električni luči. Napredujemo!

Zrtv svojega poklica. V Gradcu je umrl zdravnik dr. Lotar Metzler, sin nedavno umrlega ptujskega zdravnika dr. Metzlerja. Pri röntgeniziranju je prišel v dotiko z električnim tokom in takoj umrl. Nenadoma je sledil očetu in materi. Vsi trije so umrli tekom enega leta.

Volnene vestice

jopec, svitarje in druge volnene pletenine, zimske trikot majo in blače dobite v Ljubljani najceneje pri **F. in I. GORIČAR** na Sv. Petra cesti 29.

Poskusite in prepričali se boste!

Iz Meziške doline.

Prosveta. V nedeljo popoldan je g. župnik Hafner na Ojstrici predaval v dvorani g. Lečnika v Guštanju o življenju in delovanju slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda in nam kazal v skoptičnih krasnih slikah kraje in osebe, kamor sta prišla blagovestnika. Predavanje je bilo prav dobro obiskano.

Čim bolj se bližajo volitve, tem večja je agitacija; posebno pridni so socialisti in komunisti. Ne zadovoljujejo se z agitacijo v trgu, kjer bivajo in so zaposleni, ampak obletajo in obdelujejo tudi naše kmetstvo ljudstvo, da bi trobilo v njihov rog. Posebno se odkljuje v tem oziru tovarniški delavec Luka Juh. Ker je bil še pred nedavnim časom načelnik tovarniške klavnice, kakor tudi konzuma, a so mu sodrugi to čast zopet odvzeli, se je sedaj spravil na kmete. On je še član občinskega odbora. Kaj se je pravzaprav v triletni dobi v šplošno korist na našem magistratu (Guštanj ima naslov magistrata) delalo, se ne vidi dosti; napravil se je kratek odtočni kanal, magistratno poslopje se je prekrilo in od zunaj ocedilo in par voz gramoza napeljala na cesto, a ne tja, kjer bi bilo najbolj potrebno. To je vse. Da, še nekaj. Bivši tajnik je moral tožiti, da je dobil, kar mu je šlo; po zgubi pri prvem sodišču je občinski odbor šel dalje in je tudi tam pogorel. Stroški so baje bili zelo visoki, plačali jih bodo seveda davkoplačevalci. A nova tožba s tukajšnjim pevskim društvom še ni rešena, je sedaj v Zagrebu pri stolu sedmorce. Ko bo izid znan, bomo poročali. Imamo še več takih novic, ki pridejo o priliki na vrsto.

Požar. 16. t. m. v jutranjih urah je ogenj vpepelil hišo p. d. Rutarja v Tolstem vrhu. Gospodarsko poslopje je ostalo. Gospodar je v letošnjem poletju umrl in zapustil vdovo z mnogimi otroci.

Nujna prošnja.

Dijaški zavod »Martinišče« je z zadnjo poplavo zadela silna nesreča. V zavodu se je doslej z vsem oskrbovalo 50 dijakov sobotske gimnazije in sicer večinoma brezplačno, deloma za malenkostno plačilo. Zadnja povodenj je zavodu uničila vso zalogo živil, zadržala 5 svinj in vso perutnino, podrla kuhinjski zid, razrila štedilnik, pobila domala vso kuhinjsko posodo, odnesla vsa drva, vzdignila tla v obednici, tako da je nadaljni obstoj zavoda ogrožen, zlasti ker je nabiranje živil že končano. Ako se ne najdejo dobra srca, ki bi se spomnila zavoda s hitro in izdatno podporo, je nadaljnje šolanje večine gojencev onemogočeno. Zavod je še bolj podpore potreben, ker prosijo za sprejem dijaki, ki so vsled poplave — porušilo se je več hiš — izgubili stanovanje.

Iz navedenih razlogov se obračamo na vsa plemenita slovenska srca, da olajšajo nesrečni položaj najbednejših slovenskih dijakov! Blagohotne darove sprejemajo vsi slov. kat. listi in ravnateljstvo »Martinišče« v Murski Soboti.

Murska Sobota, dne 16. novembra 1925.

Jožef Radoha, ravnatelj.

Po prekmurski povodnji.

(Pismo iz Murske Sobotice.)

Vse delo prvih dni po povodnji je bilo seveda posvečeno reševalni akciji in pa aprovizaciji ljudi, ki so ostali ob povodnji brez vsega. Pri reševalni akciji je bilo zaposleno vse, zlasti pa ptujski pionirji in domače vojaštvo. Potrebno je tudi omeniti veliko požrtvovalnost gasilstva. G. Kühr iz Tešanovec je organiziral vso Prekmursko gasilno župo, da je zbrala vse brigadnice, v kolikor

jih doma ne potrebujejo v Soboto, s katerimi se sedaj črpa voda iz stanovanj in kleti.

Voda čimdalje bolj odteka, le jugovzhodni del Male Kanize je še v vodi. Sele sedaj pa se tudi vidi, kakšno grozno razdejaje je napravila povodenj. Voda v lendavski strugi vpada zelo počasi. Soboška ombrometer-ska postaja na gimnazijskem dvorišču še ni kazala toliko padavin, kakor v noči od srede na četrtek: 59 milimetnov.

Sele v nedeljo 17. t. m., ko se je izza megla zopet pokazalo jesensko sonce, je nekoliko popustil ljudi grozni strah, ki jih je navdajal v katastrofalnih dneh 12. in 13. novembra. Slehernemu, ki je preživel ta dva dneva v Murski Soboti, bosta ostala vedno neizbrisna v spominu. S hvaležnostjo, kakor jo zamore poznati le človek, ki je v negotovem strahu prebil dan in noč v vodi, v za-vesti, da je bliže smrti kakor rešitvi, so Cvetnoulčarji in Malokanižarji pozdravili nedeljsko sonce — prijazno oko božje.

V vsem svojem razdejajanju je videla nedeljska Sobota v svoji sredi nešteto prekmurskih sinov in hčera, ki so prišli od blizu in daleč, da vidijo svojo ljubljeno Soboto. Prišli so iz Tešanovec in Bakovec, prišli so iz Gorické, Ravenske in Dolenske in vsi so prinesli s seboj kruha.

Vse govori tudi o tistem »srbskem« ofirciju in njegovih vojaki, ki so kot nemi vitezi dela prišli, storili svojo samaritansko dolžnost in odšli, ne da bi se jim ti zamogli oddolžiti. Kako dobro dne človeku, ko vidi, kako se v nesreči pokaže res bratsko srce.

Da se čimprej in čim lažje odpomore ponesrečencem, je mariborski veliki župan imenoval najbrže po nasvetu tukajšnjega glavarja, pomožni odbor, ki je začel že poslovati. Pomožnemu odboru načelujeta g. glavar dr. Lipovšek sam in g. gerent dr. Šömen. Da se natančno ugotovi škoda, je dobil vsak ponesrečenec od pomožnega odbora posebno popisno polo, na katero bo napisal, kaj vse mu je voda uničila in koliko cenil povzročeno škodo. To polo je moral vsakdo do srede 18. t. m. izročiti županstvu. Na podlagi teh prijav se bo nato posebna zaprisežena komisija, ki se je že imenovala, na mestu prepričala o resničnosti napovedi in ocenitve. Ker bo pa to delo zelo zamudno, so oblasti po svojih organih že sedaj dovršile približno ocenitve škode. Po tej cenitvi znaša škoda v Hodošu 1 milijon, v Murski Soboti pa 8—10 milijonov dinarjev. Pripominjamo k temu, da je ta cenitev več kot zmerna. Hiše, ki so se porušile, so se cenile po 50.000 Din. Popolnoma je porušenih deset hiš, dvajset hiš pa je neporabnih, ali pa jim grozi, da se zrušijo.

Ob priliki svojega poseta v petek 15. t. m. je mariborski veliki župan razdelil deloma sam deloma po svojih organih med ponesrečence 21.000 Din. Zelo redkim v Murski Soboti pa je znano, kdo je dobil in koliko je kdo dobil od tega zneska. Ugotavljamo le, da dijaški konvikl »Martinišče«, ki spada brezdvomno med najbolj prizadete, doslej ni dobil od tega zneska še ničesar. Prosimo, da se javno pove, kdo je dobil in koliko.

Pomožni odbor deli vsak dan v mestni hiši med ponesrečence kruh in hrano, pribl. 400 do 500 kosil. Veliko število ponesrečencev pa so vzeli pod streho in v oskrbo njihovi sorodniki ter s tem zelo olajšali delo pomožnemu odboru.

Zimske suknje vseh vrst

najnovije in najbolje po konkurenčnih cenah dobite vedno p

FRAN LUNIČ, Pred škofijo 19

Zanesljivim olajano plačilo.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Četrtek, 19. nov.: »Zimska pravljica«. Red F. Petek, 20. nov.: Zaprti Sobota, 21. nov.: »Zapeljivka«. Red D. Nedelja, 22. nov. ob 15: »Kran mlajšič«. Izven. — Ob 20 »Pegica mojega srca«. Izven.

Ponedeljek, 23. nov.: »Za narodov blagor«. Red B.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Četrtek, 19. nov.: »Povratek«, »Favnova noč« in »Svatovac«. Red E. Petek, 20. nov.: Zaprti Sobota, 21. nov.: »Orfej v podzemlju«. Izven. Nedelja, 22. nov.: Zaprti. (Gostovanje v Celju.) Ponedeljek, 23. nov.: Zaprti.

Prihodnje novitve na naši operi: Naš operni ansambel pripravlja sledeča dela: Izključno le za nedeljske in druge izven-predstave, torej ne za abonente, se pripravljata Offenbachova klasična opera »Orfej v podzemlju«, katero režira g. Josip Povhe, dirigira pa g. dr. Danilo Švara. Operni ravnatelj g. Mirko Polič pripravlja uprizoritev Baranovičevega baleta »Licitarsko srce«, ki je Josego na zagrebškem gledališču največji uspeh ter v eni sezoni preko 30 predstav. Sploh je to Baranovičovo delo vsaj v glasbenem oziru eno najboljših jugoslovanskih del. Kapelnik g. Balatka ima že skoro docela izgotovljeno Foersterjevo opero »Eva«, ki bo pravkar imela na Narodnem divadlu v Pragi svojo 50. predstav. Pripravljata se pa tudi Wolf Ferrarjeva opera »Zvedave ženske« in pa Wagnerjev »Leteči Holandec«.

Popolnomska dramska predstava. V nedeljo popoldne ob treh se uprizori v dramskem gledališču Milčinskega vesela historija »Kran mlajšič« in sicer kot popolnomska predstava. Vstopnice za to predstavo so že v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi. V nedeljo zvečer pa se igra valezabavna »Pegica mojega srca«.

Narodno gledališče v Mariboru.

Ljubljanska opera gostuje v nedeljo popoldne v mestnem gledališču v Celju. V režiji in pod taktirko g. ravnatelja Poliča se bo pela Massnejeva opera »Manon«. Za to gostovanje ljubljanske opere je v Celju splošno zanimanje in so bile vstopnice takoj prvi dan že razprodane. Operni ansambel, obstoječ iz 72 oseb, odputuje v Celje v nedeljo dne 22. t. m. opoldne ter se vrne še isti večer v Ljubljano. Celjsko občinstvo opozarjamo, da je začetek predstave točno ob pol štirih popoldne.

Sprememba dramskega repertoarja. V sled generalne vaje za Orfeja, pri kateri sodelujejo tudi trije člani drame in ki se vrši v petek dne 20. t. m., je potrebna sprememba dramskega repertoarja in sicer v toliko, da imajo abonenti reda F svojo totedensko dramsko predstavo že danes v četrtek dne 19. t. m. in sicer »Zimska pravljica«. V petek sta obe gledališki zaprti. Uprava prosi abonente reda F, da vzamejo to na znanje.

Abonenti reda F imajo danes v četrtek zvečer ob 20. uri svojo abonma-predstavo v drami in ne kakor je bilo preje javljeno v petek.

Narodno gledališče v Mariboru.

Četrtek, 19. nov. ob 20. uri: »Zakleti grač«, Ab. A. Petek, 20. nov.: Zaprti. Sobota, 21. nov. ob 20. uri: »Gorenjski slavček«. D. Kuponi.

Nedelja, 22. nov. ob 15 uri: Slomšek-Krekova proslava.

Glasba.

Iz Delenjega Logatca. Dne 15. t. m. je priredilo Kat. prosvetno društvo v Dol. Logatcu koncert s prav bogatim sporedom. Med pevskimi točkami je bilo nekaj deklamacij. Balet, violina solo itd., tako da je bil cel program jako pester in da je obiskovalec skoroda pozabil, da je v počeželski dvorani. Ze prvi nastop mešanega zbora je pokazal, da so pevci prav dobro pripravljani. Pesem J. Aljaža: »Oj z Bogom ti planinski svete« je bila iz-

vajana od skrajne natančnosti. Za tem smo slišali rusko narodno: »Dvanajst razbojnikov«. Pesem je bila za nekaj novega in je vsem jako ugajala. Baritonist g. A. Šebenik je ta večer pokazal, da je pevec Logatec. Prav lepo je zapel H. Sattnerja: »Zaostali ptiče in E. Adamiča: »Na lipici zeleni«.

Tudi mladi tenorist M. Malovrh obeta veliko. Pesem V. Pavčiča: »Pred durmi« je zapel jako čedno in z odlomkom iz »Gorenjskega slavčka« tretji prizor Franja, je pokazal, da postane iz njega jako dober tenorist. Četrta točka g. Danijela Cerarja balet: »Metuljček«, nas je pa naravnost presenetil. Nepričakovano plastično in graciozno so se vrtili naši mali »metuljčki«. Kot uvod k tej točki je deklamirala mala Fanika Podobnikova deklamacijo: »Metuljček«, ki je zelo vpliv aplavz. Moški zbor je zapel V. Mirka: »Noč na trpu«. Kako lepo se je ta pesem izvajala, in tudi dekoracija je bila primerena. G. L. Slave, katerega poznamo kot dobrega deklamatorja, je deklamiral O. Zupančiča: »Z vlačkom« in to v spremljevanju klavirja. Melodeklamacija je bila jako dobra. Redkost za naše podeželske odre je violina solo. G. A. Trkman, gimnazijec, je v splošno zadovoljnost zaigral Jungmanna: »V kovačnici«. Tudi njega želimo večkrat poslušati. Zaključek pevskih točk je bil S. Premrla: »Korotanc«. Ze skladba sama je tako posrečena, da se je kar žutilo, kako radi so jo pevec peli. Naučena je bila dobro, kar zahtevajo malone vse Premrlve skladbe. Po kratkem odmoru so uprizorili V. Vodopivca: »Kovačev študent«. Tu smo se docela nasmejali in drugo dejanje se je moralo na splošno željo ponoviti. G. M. Poženel je v viogi vovača popolnoma izpolnil svojo nalogo, istotako drugi igralci. Čas od 8. do 11. ure je potekel dokaj kratkočasno in videti je bilo, da so obiskovalci bili povsem zadovoljni. Pri vsej prireditvi se je opazilo, da so pevec točno obiskovalci vaje in želeli je, da še nadalje vstrajajo na tej poti. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti duše te uprizoritve, g. Danijela Cerarja. Po prireditvi sami sodimo njega in občudovati moramo njegovo voljo, požrtvovalnost in zmožnost ki jo je s tem delom razodel. Meramo mu čestitati z željo, da nam kmalu zopet nekaj enakega pripravi. Čitaču naj pa omenimo, da pri nas kul-

Ogromna škoda na gradbi drž. ceste št. Iij—Marija Snežna

Zadnji večdnevni nalivi so napravili na celih Slovenskih goricah nepopisno škodo. Celi hriboi so zdrčali v doline. Uničeni so posebno vinogradi in sadovnjaki. Zasute so občinske in okrajne ceste. Najhuje izgleda na novi državni cesti, ki vodi iz št. Ilja čez gornji del Slovenskih goric do Marije Snežne in se tam zveže s staro cesto Gornji Cmurek — Apače—Gornja Radgona. Na novi cesti, ki je dolga približno 14 km, je uničen toliko del zgradbe, da meri dolžina poškodovane ceste gotovo 2 km. Nasipe so povsod delali, ne da bi poprej napravili obrambne zidove ali da bi z lesenimi piloti zavarovali teren. Zgodilo se je celo, da so drevje (akacije itd.), ki je stalo na spodnjih straneh nasipov poprej izkopali. Cesta bi bila že l. 1926 izročena prometu, a sedaj bo otvoritev radi pomanjkanja kredita zopet odložena. Na mnogih krajih je naliv cele dele ceste do globočine odnesel v doline. Na drugih mestih so se zopet celi hriboi splazili na novo cesto. Ako gradbena direkcija v Ljubljani ne bo takoj dala izkopat jarkov in napravila vsaj nujno potrebne obrambne zidove, bo tokom zime zdrčala v doline še več sto metrov drage zgradbe. Dosedanja škoda znaša na tej novi cesti najmanj 2 milijona dinarjev. Najhuje pa je pri celi stvari to, da so vse občine, skozi katere vodi nova cesta popolnoma odrezane od ostalega sveta, posebno od Maribora. Na eni strani Mura ozir. nova državna meja, preko katere ljudje ne morejo, na drugi strani pa nova cesta, ki je še za pešhojo nedostopna. Upamo, da bo gradbeno ravnateljstvo storilo svojo dolžnost in zahtevalo nujni kredit.

Donisi.

Šmarino pri Litiji. Zadnji Martinov sejem se ni obnesel. Živine je bilo sicer dovolj prignane in tudi nekaj kupcev je prišlo, vendar pa je bilo povpraševanje tako nezadostno in cena živini tako niska, da so po večini živino odgnali zopet domov. Rejeni voli so se plačevali komaj po 10 Din kg. Ljudje so radi tega zelo obupani. Kupiti morajo zase vse drago, kar pa sami prodajajo, nima nobene cene. Razuntega je tudi slaba letina, davki so pa vedno večji — V soboto dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer priredi tukajšnje Kat. prosvetno društvo v Društvenem domu šaloigro v treh dejanjih: »Veleturnist«. Igro ponovijo v nedeljo dne 22. t. m. ob treh popoldne istotam.

Razne vesti.

14 vagonov delnic. Kakor že znano, je bil 10. t. m. na newyorški borzi strašen polom. Vsi efekti so naglo padli, lastniki so se jih skušali iznebiti za vsako ceno. Tako je v petih urah 3.400.000 delnic menjalo lastnika. S temi delnicami bi lahko naložili 14 desetotonskih vagonov. To je doslej rekord borznih transakcij v efektih.

Petroleja le še za 80 let? Angleški premogovni nadzornik Richard Redmayne, ki obenem dobro pozna razmere petrolejske produkcije, dvomi, da bi petrolej kdaj postal premogu resen tekmeec. Letna svetovna produkcija petroleja znaša približno devetino produkcije premoga. Po natančnih cenitvah bo naravna zaloga petroleja v Ameriki že zelo omejena. Čez 25 let po Redmaynejevem mnenju v Združenih državah sploh ne bo več petroleja. Svetovna zaloga petroleja pa bo zadoščala le še za kakih 80—100 let.

Sleparija z biseri. V Benetkah izdelujejo umetne bisere, ki se jih da samo z ultravioletnimi žarki ločiti od pristnih. Neki trgovec v Bratislavi je zastavil 64 ponarejenih benških biserov v tamošnji zastavnici za 20.000 čeških kron in je še zastavni listek prodal za 5000 kron. Trgovec je pobegnil.

turno delo ne spi kljub temu, da je le malo pisanja in govorjenja.

Knjige in revije.

»Cerkevni Glasbenik«, glasilo Cecilijanskega društva v Ljubljani, letnik XLVIII. Štev. 11—12, ima sledečo vsebino: Anton Dolinar: Donesek k glasbeni kritiki; Društvo glasbenih učiteljev in državnih šolah v Mariboru: Učni načrt za petje na osnovnih šolah; Franc Krmar: Kako in kje se najbrže nabirajo narodne pesmi; Iz odbora Cecilijanskega društva; Organizativske zadeve; Koncertna poročila; Dopsi; Razno. Glasbena priloga: Premila Mal Zvečičarjeva, zložil dr. Franček Kimovec, in Slava Bogu na višavah, harm. A. Mav. — Kazalo za letnik 1925. — »Cerkevni Glasbenik« izhaja šestkrat na leto kot dvomesečnik in stane z glasbeno prilogo vred 35 Din, za dijake 20 Din. Uredništvo in upravnštvo: Pred škofijo št. 12. I. nadstr. »Cerkevni Glasbenik« je odlično urejevan (urednik mu je dr. Stanko Premrl) in najde v njem tudi ne glasbenik obilo zanimivega.

Zdravje. S 1. januarjem 1926 bo izšel kot samostojen list zdravstveno-poučni meseč. »Zdravje«, ki je dosedaj izhajal kot priloga »Preodca«. Kakor v prvem letu svojega obstoja, bo tudi naprej pri našal aktualne članke o naših zdravstvenih razmerah in potrebah. Kakor doslej, bo širil pouk o osnovnih pojmihi higiene. V poljudni obliki bo daljal nasvete in navodila za pravilno higiensko vzgojo ter nauke za zdravo življenje. Razširjal bo znanje o zdravlju in boleznih, kajti spoznavati same sebe in spoznavati vzroke bolezni, je prvi pogoj za ohranitev zdravja. »Zdravje« naj pride v vsaki hiši v vsako družino v mestu in na deželi. List bo urejeval predstojnik higienskega zavoda dr. P. Ivo, sodruštvošnik so objubil mnogi drugi odlični strokovnjaki. List bo obsegal 32 strani, cena mu bo letno 30 Din oziroma polletno 15 Din, je torej najcenejši mesečnik, kar je pa mogoče izpeljati k pri obilnem številu naročnikov. Naročnike sprejema Uprava Beta »Zdravje«, Ljubljana. Higienski zavod kraljevine SHS.

Velike sitnosti zaradi ženske. Dne 25. t. m. bo dve leti, odkar se je izvršil zavraten napad na čevljarja Alojzija Seršena v Bukovci. Napada je bil osumljen posestnik Leopold Podgoršek iz Bukovce. Obtožen je bil, da je v sovražnem namenu z ročico pobil Seršena, mu z udarcem pretresel možgane in povzročil težke telesne poškodbe in to zaradi neke Ivanke Gubane, zaradi katere se je bil vnel prepir med moškimi v neki gostilni. Zaradi tega je bil Podgoršek na podlagi pričevanja nekaterih prič ter drugih indicij obsojen leta 1923.

na osem mesecev težke ječe in na povračilo odškodnine Alojziju Seršenu za skoro enomesečno zdravljenje in povračilo stroškov. Obtoženec sam je svoj krivdo odločno zanikal. Proti tej obsodbi je bil vložil ničnostno pritožbo odvetnik dr. Juro Adlešič na stol sedmorice v Zagreb in dosegel, da je stol sedmorice pritožbi zoper kazensko razsodbo deželnega sodišča v Ljubljani, s katero je bil Leopold Podgoršek spoznan krivim po § 152 in 155 a k. z. ter obsojen v smislu § 155 k. z. z uporabo § 54 k. z. na 8 mesecev ječe, ugodil. Vsiel te od-

redbe se je včeraj celi dan vršila pri dež. sodišču ponovna razprava, ki je prinesla v zadevo drugo luč kot v letu 1923. Zaslišanih je bilo 32 prič, izmed katerih je velika večina izpovedala v prilog obtoženci. Po zagovoru dr. Adlešiča je senat, ki je obstojal iz dv. s. svetnika dr. Kaiserja, s. svetnikov dr. Mohoriča, dr. Gaberja in Janše po kratkem posvetovanju razglasil oprostilno razsodbo nad obtožencem Leopoldom Podgorškom. Ker pa gre sedaj sum napada na Seršena na druge osebe in sicer na Ježa in Trauna, ki je zdaj orožnik v Hote-

dršici, je državni pravdnik dr. Lavrenčak vložil proti tem tožbo. Istotako je storil tudi proti Frančiškemu Lapovi, katerega se obtožilo krive prisega.

Poizvedovanja.

Nasla se je ena volnena še nedokončana nogovica z pletilkami. Dobi se v trgovini Marinko Prisojna ulica 7.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakmo!

Mizarski VAJENEC
se sprejme. Oskrba v hiši. Goljer Josip, Kleeče p. Ježici

Išče se zdrava, močna **strežnica**

k mladi, na živcih bolni gospoj z vso oskrbo v hiši. Prednost imajo one, ki so že v bolnici služile. Poizve se v trgovini A. ŠKULJ, Poljanska cesta 12. 7764

Služba poslovodje

se razpisuje za konzumno društvo v St. Jerneju. — Pismene ponudbe na: Jožef GLOBAVS, Šmarje pri St. Jerneju, Dolenjsko. — Za odgovor priložite znakmo!

Mlinarski pomočnik

vešč v valjčnem in kmet-skem mlinu, trezen, pošten in marljiv, se sprejme. Ponudbe na naslov: Habroslav Mastnak, valjni mlin, št. Jurij ob juž. žel. 7774

Priden, pošten in izurjen HLAPEC

za h konjem — se takoj sprejme v trgovini z žitom v Ljubljani. — Kje, pove uprava lista pod št. 7769.

Išče se **knjigovodja**

verziran v knjigovodstvu in-dustrijskih podjetij. — Po-nudbe z navedbo doseganja-ega delovanja upravi lista pod »Industrija« št. 7779.

NAJBOLJŠA REKLAMA
so oglasi v »Slovencu«.

Sprejemem takoj mladega, **dobrega pomočnika**

za veliko krojaško delo. **STRNIŠA**, krojaški mojster, Fužine pri Ljubljani. 7765

Krajevne ZASTOPNIKE

za vse kraje v Sloveniji išče velika zavarovalna družba. — Ponudbe na upravo lista pod: »Dober zaslužek« št. 7767.

Ford-avto

popolnoma predelan, se po jako ugodni ceni proda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 7768.

Proda se vila

v Ljubljani, blizu sredine mesta, v zelo mirni legi. Pet sob s pritlikl. in vrtom. Stanovanje dobi kupec takoj. — Poizve se v pisarni dr. M. NATLACENA, odvetnika v Ljubljani. 7778

Osamljen vdovec

starejših let, obrtnik s 25.000 Din, mirnega značaja, se želi poročiti s poštenim starejšim dekletom ali vdovo brez otrok, z nekaj premoženja. Event. se tudi priženi. — Le resne ponudbe na upravo »Slovenca« pod: Novi dom 7750

POLENOVKA

ramočena. **FR. KHAM**
Ljubljana, nasproti hotela »Union«.

V najem se odda **usnjarsko podjetje**

z vsemi potrebnimi lokalji in objekti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7759.

LEP LOKAL

s stranskimi prostori — na najbolj prometnem kraju v Ljubljani (brez ali s stanovanjem) se ODDA proti odškodnini (event. se proda hiša). — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7649.

Božične okraske

jaslice, pastirčice, prtičke k jaslicam, svečice, držala za svečice, bengalične vžigalice, žudežne sveče, barvan krep in svilen papir, božične in novoletne razglednice, cvetlično perje, cvetje ter žico za cvetlice — priporočila najceneje veletrgov.

OSVALD DOBEIC

LJUBLJANA, Sv. Jakoba trg št. 9. Velika izbira! — Točna postrežba!

PARCELA

1 joh naprodaj, kvadr. meter po Din 10. — Naslov v upravi lista pod št. 7763.

Laško brinje

po 4 Din; FIZOL za krmo po Din 1-25 za kilo nudi SEVER & Ko., Ljubljana.

NAPRODAJ

»PLAVČEV MLIN«

pri št. Rupertu (Dolenjsko): mlin, žaga na turbine, stopa, elektrika, hiša z vsemi gospodarskim poslopji, vse nanovo urejeno. Polje, travniki in gozd, vsega okrog 19 oralov (arondirano). — Frarčiška Perše, št. Rupert (Dolenjsko). 7771

P. n. bančnim zavodom

ter industrijskim podjetjem dobavljamo poslovne knjige itd. po posebnem naročilu v priznani fini izdelavi v najkrajšem času.

Knjigoveznica K. T. D. v LJUBLJANI
Kopitarjeva ulica 6/II.

TRI

Cisto belo in duhteče je perilo, oprano s **TRI**.

TRI lažja pranje, ker razkroji sam od sebe vse onesnago.

TRI beli pa ne razjeda tkanin.

TRI je tudi za najtinejše perilo zajedeno neškodljiv.

Bratje in sestre, Slovenci in Slovenke!

Z nakupom srečk »Prvega Zagrebskega Delavskega Društva« ste podprli tudi svoje slovenske brate in sestre, ki se zbirajo v našem društvu, da si v slučaju bolezni in nesreče zagotovijo svojo življensko eksistenco, ker je to edino društvo, ki podpira svoje bolne in onemogle člane, dokler traja bolezen in onemoglost. To je edino društvo v naši državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je pod protektoratom Nj. Veličanstva kralja Aleksandra in kraljice Marije.

Stanovanjska kriza je rešena!

Z rešenjem gospoda ministra poljoprivrede in vod št. 11.955/I. z dne 3. aprila 1925 se dovoljuje

Prvemu zagrebskemu delavskemu društvu, da izda 35.000 srečk s 3 glavnimi dobitki in vrednosti do 1.000.000 Din (4 hiše z vrtom).

Požurite se brezstanovanjci z nakupom srečk »Prvega zagrebskega delavskega društva«, dokler se še dobijo, ker so srečke najlepše **BOŽI NO DARILLO**. — Za 50 Din dobite lahko, ako Vam je sreča mila, lepo hišo. Žrebanje se vrši nepreklicno 1. decembra 1925 v mestni posvetovalnici svob. in kr. mesta Zagreba pod državno kontrolo.

Ostalih 100 dobitkov v vrednosti do 50.000 Din je razstavljenih v hrvatski industriji stekla G. Karal in drug, Ilica št. 5, palača Prve Hrvatske štedionice. Vzorec dvokelesa je razstavljen pri tvrdki »Javor« d. d. Prve Hrv. mizarske in tapetniške zadruge, Strossmayerjeva ulica št. 10.

Prodaja srečk v Ljubljani na Marijinem trgu poleg frančiškanskega mostu, nasproti Prešernovemu spomeniku.

Lista žrebanja se bo objavila v našem listu.

Naprodaj lepa **enonadstr. hiša**

z vsemi gospodar. poslopji, zraven farne cerkve v Preski, 5 minut od kolodvora Medvode; tudi njive, travniki in gozd se na željo kupcu prodajo. Cena nizka, bolj kot drugod. — Franc JENKO, Medvode št. 3.

Hlude — krcije

vsake vrste, smreka, jelka, hrast itd. kakor tudi gozdne parcele za posekanje, kupuje parna žaga FR. MARTINEC, Škofečja. 7732

Hijacinte

harlemske čebulice, priporočila SEVER & Ko., Ljubljana.

Razglas.

Najceneje kupite lepo krušno moko, kg 3 Din; koruzo staro 2.25 Din; otrobe domače luskinaste 2.20 Din; koruzo umetno sušeno 2.10 Din — samo pri

ADOLF KERN,
trgovina, Kranj.

Radl vpeljave **naših prvovrstnih čevljev**

prodajamo iste do 10. decembra t. l. BREZ VSAKEGA DOB. ZA. — Izrabite ugodno priliko in ogledite si našo veliko zalogo raznih ČEVLJEV za gospode, dame in otroke, kakor tudi vseh vrst domačih čevljev, copat itd.

Fran Derenda in Cie. — Oddelek za čevlje
Ljubljana — Erjavčeva cesta št. 2.

Sveže rihte olje
najboljše znane se dobi v

lekarni dr. G. Piccoli
Ljubljana, Dunajska cesta 6
Naročila se točno izvršujejo.

PREMOG-ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. — Telefon 56

STELAŽE, pult in predali za špecerijsko trgovino, so takoj naprodaj najboljšemu ponudniku. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7693.

Mleka

iščem za dnevno dobavo 1000 do 1500 litrov. Mleko mora biti polnomastno in pasterezirano. — Ponudbe z označbo najnižje cene postavno oddajna postaja naj se pošljejo na

Mljekarna **RICHTER ZAGREB**
Starčevićev trg 11.

Enonadstr. hiša

v Kandiji (blizu mosta) z lepim vrtom, naprodaj, ev. se tudi zamenja za posestvo na deželi. Pojasnila daje g. LAPANJA — Kandija 29, Novomesto. 7749

Tiskarna in litografični umetn. zavod J. Blasnika nasl. v Ljubljani javlja tužno vest, da je preminul njen nad 50 let službujoči, marljivi in vestni sotrudnik, gospod

Svitoslav Breskvar

tiskarniški vodja v pokoju

dne 17. t. m. ob 13 uri.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 19. t. m. ob 15 uri izpred cerkve Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu.

Vrlemu sodelavcu bodi ohranjen časten spomin.

Ljubljana, dne 18. novembra 1925.